

Секція: Фінанси, гроші і кредит

РОМАНКО АЛІНА ЮРІЇВНА

студентка кафедри фінансів та ФЕБ

Національний Університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

ЯРМАК АННА ІВАНІВНА

студентка кафедри фінансів та ФЕБ

Національний Університет технологій та дизайну

м. Київ, Україна

БЕЛЯЛОВ ТАЛЯТ ЕНВЕРОВИЧ

науковий керівник к.е.н.;доц.

*Київський Національний Університет технологій
та дизайну*

м. Київ, Україна

ЗМІСТ І ТЕХНОЛОГІЯ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВИХ БЮДЖЕТІВ

Бюджетування – це найважливіший елемент системи управління підприємством, – що є собою технологію планування, обліку, контролю й аналізу фінансових, інформаційних і матеріальних потоків, а також отриманих результатів.

Одна з найбільш вагомих проблем при впровадженні бюджетування – це визначення формату фінансових бюджетів. Ці формати, з одного боку, повинні бути сумісні з діючою на підприємстві системою бухгалтерського обліку та звітності, з іншого боку – інформація, яка міститься в них, має відповідати принципам своєчасності, корисності щодо використання в управлінні фінансами [2, с. 298].

В основі побудови системи бюджетів підприємств повинні лежати науково – обґрунтовані принципи, які визначають характер і зміст діяльності підприємства, створюють умови для їх ефективної роботи, – зменшують можливість впливу негативних факторів на процес виробництва та реалізації продукції [4, с. 39].

У наш час виникає потреба розроблення бюджетного управління у найкоротші строки, аби отримати перші результати, наприклад, ефективності управління та підвищення прозорості формування фінансових результатів підприємства.

Мета статті полягає в дослідженні існуючих технологій бюджетування, оскільки зростає їх роль - як найважливішого елемента системи управління підприємством на сучасному етапі розвитку економіки.

Розроблення фінансових бюджетів дозволяє підприємству: вести облік руху грошових коштів у розрізі центрів фінансової відповідальності, а не тільки по підприємству в цілому; оперативно контролювати грошові потоки в розрахунковому періоді; вживати оперативні заходи з усунення недоліків у фінансово-господарській діяльності.

Основні фінансові бюджети включають: бюджет руху грошових коштів; капітальний бюджет; прогноз балансу активів і пасивів.

Бюджет грошових коштів є планом надходження грошових коштів і платежів на майбутній період. У ньому підсумовані всі потоки засобів як результат планованих операцій на всіх фазах формування загального бюджету. Структура бюджету руху грошових коштів схожа на структуру Звіту про рух грошових коштів на підприємстві. Однак це не регламентована, а управлінська форма, тому вона має деякі відмінності. Бюджет руху грошових коштів складається з трьох великих частин: операційної діяльності, інвестиційної та фінансової діяльності. Побудова

бюджету грошових коштів починається з аналізу надходжень за реалізовану продукцію.

Схема формування бюджету підприємства

Грошові кошти, що надходять від продажу продукції (робіт, послуг), використовуються підприємством і, відповідно, відображають його витрати.

Розпис витрат використовують для прогнозування суми чистих грошових потоків, на підставі розпису також складають бюджет доходів і витрат. Сальдо чистого грошового потоку на початок місяця або збільшується на суму вхідного грошового потоку, або зменшується на суму вихідного грошового потоку поточного місяця. Таким чином визначається залишок чистого грошового потоку на початок наступного місяця.

Якщо виникає дефіцит коштів, підприємство може покрити його короткостроковим кредитом, продати частину активів або відстрочити капітальні витрати.

Капітальний бюджет – це форма оперативного плану інвестиційної діяльності підприємства, що відображає напрями, обсяги, строки та джерела фінансування окремих видів робіт, пов'язаних із здійсненням реального інвестиційного проекту.

Капітальний бюджет розробляється на рік поквартально, а потім у межах планового кварталу деталізується в розрізі місяців.

Розроблення капітального бюджету інвестиційного проекту спрямована на вирішення двох основних завдань:

1. Визначення обсягу та структури витрат по реалізації інвестиційного проекту в розрізі окремих етапів календарного плану;
2. Забезпечення необхідного для покриття цих витрат потоку інвестиційних ресурсів.

Прогнозний баланс активів і пасивів – це звичайний бухгалтерський баланс, який підприємство складає в укрупненому вигляді. Він включає найбільш важливі статті з позиції фінансового обліку. Значення прогнозного балансу полягає в тому, що він дозволяє підприємницьким структурам оцінити фінансовий стан підприємства. Прогнозний баланс дозволяє отримати таку інформацію: з'ясувати можливі негативні для підприємства фінансові наслідки рішень, прийнятих на плановий період; перевірити правильність розроблення бюджету руху грошових коштів; провести прогнозну оцінку фінансового стану підприємства на кінець розрахункового періоду; визначити майбутні джерела фінансових ресурсів і зобов'язання підприємства за їх структурою.

Фінансова робота на підприємствах здійснюється спеціальною службою чи бухгалтерією.

Керівник фінансової служби (фінансовий директор) несе відповідальність за фінансовий стан підприємства, управління всіма видами фінансової роботи, у тому числі регулювання грошових потоків

(припливу та відтоку готівки). Фінансова служба тісно взаємодіє з провідними виробничими і комерційними підрозділами підприємства.

Фінансова робота на підприємстві провадиться за трьома основними напрямками: фінансове планування (бюджетування грошових потоків, активів і пасивів балансу); оперативна (поточна) діяльність з управління грошовим обігом; контрольно-аналітична робота.

Отже, викладене дає підстави зробити висновок про те, що бюджетування – це стандартизований процес за допомогою бюджетних форм, інструкцій і процедур.

Бюджетування, на відміну від традиційних способів управління, може ефективно впливати на формування фінансових ресурсів, рух коштів та на фінансово-економічні результати діяльності, оптимізувати відхилення план/факт і коригувати діяльність шляхом прийняття відповідних управлінських рішень.

Основні фінансові бюджети включають:

- бюджет руху грошових коштів (план грошових надходжень і платежів);
- капітальний бюджет (бюджет капітальних або фінансових інвестицій, що відображає планові витрати, вибір проектів та джерел фінансування);
- прогноз балансу активів і пасивів (бюджет по балансовому листу, що характеризує зміни фінансового та майнового стану підприємства за умови виконання передбачених бюджетами господарських і фінансових операцій).

Література:

1. Білик М. Д. Бюджетування у системі фінансового планування/М.Д.Білик // Фінанси України. — 2003. — № 3. — С. 97–109.
2. Білик М. Д. Фінансове планування на підприємстві: навчальний посібник /Білик М. Д., Белялов Т. Е. — К.: ТОВ “ПанТот”, — 2015. — С. 297–342.
3. Квасницька Р. С., Джерелейко С. О. Бюджетування на підприємстві: суть та основні передумови ефективного застосування / Р. С. Квасницька, С. О. Джерелейко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. — 2008. — №5, Т. 1. — С. 54 – 56.
4. Мельник О. Г. Методи бюджетного планування / О .Г .Мельник // Фінанси України. — 2009. — № 12. — С. 37–46.
5. Чая В. Т., Чупахина Н. И. Система бюджетирования и управленческая отчетность/ В. Т .Чая, Н. И.Чупахина // Экономический анализ. — № 14(119). —2008. — С .2–10.